

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**DIDÀCTICA DE LES CIÈNCIES
SOCIALS - HISTÒRIA GENERAL
D'EUROPA**

Coordinació: LÓPEZ BASANTA, CLARA INMACULADA

Any acadèmic 2019-20

Informació general de l'assignatura

Denominació	DIDÀCTICA DE LES CIÈNCIES SOCIALS - HISTÒRIA GENERAL D'EUROPA			
Codi	100809			
Semestre d'impartició	ANUAL AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Doble titulació: Grau en Educació Primària (2008) i Grau en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport	4	OBLIGATÒRIA	Presencial
	Grau en Educació Primària (2008)	3	OBLIGATÒRIA	Presencial
	Doble titulació: Grau en Educació Infantil i Grau en Educació Primària (2008)	4	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	9			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	2.7		6.3
	Nombre de grups	6		5
Coordinació	LÓPEZ BASANTA, CLARA INMACULADA			
Departament/s	DIDÀCTIQUES ESPECÍFIQUES			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	90 hores classe presencial 135 treball autònom			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català i castellà. Ocasionalment es podrà portar a terme alguna lectura/activitat en anglès.			
Distribució de crèdits	4,5 Didàctica de les Ciències Socials 4,5 Història General d'Europa			
Horari de tutoria/lloc	Natàlia Alonso: Despatx 3.38, Ed. Ciències de l'Educació, Campus Capping. Concretar dia i hora.			
	Pere Benito: Despatx 3.38, Ed. Ciències de l'Educació, Campus Capping. Concretar dia i hora.			
	Nayra Llonch: Dimarts de 10-12h i de 15-17h, FCE, Campus Capping, despatx 1.36 (Però és millor sempre concretar via correu electrònic)			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
LÓPEZ BASANTA, CLARA INMACULADA	clara.lopez@udl.cat	15,95	Concertar dia i hora
PICAS SALA, MARTÍ	marti.picas@udl.cat	3	
PÉREZ ZAMBRANO, LUIS MANUEL	luismanuel.perez@udl.cat	4	Concertar dia i hora
ROCA CABAU, GUILLEM LLUIS	guillem.roca@udl.cat	5,65	Concertar dia i hora
SABATE NAVARRO, MIGUEL LUIS	miguelluis.sabate@udl.cat	5,95	Concertar dia i hora
SANCHEZ BOIRA, INMACULADA	inmaculada.sanchez@udl.cat	3	Concertar dia i hora
SAURET VIDAL, JESÚS	jesus.sauret@udl.cat	9,35	Concertar dia i hora
STÖBER , KAREN	karen.stober@udl.cat	,8	Concertar dia i hora

Informació complementària de l'assignatura

La programació de l'assignatura és flexible i adaptable a les particularitats del grup classe i de coordinació amb altres assignatures.

Es contempen sortides a diversos espais d'aprenentatge.

Aquesta assignatura es desenvolupa a 3r curs del grau d'Educació Primària en els grups de Tarda, Dual i Bilingüe, i a 4t curs del doble Grau el Educación Infantil i Primària; per tant, està subjecta a les particularitats de calendari i organitzatives de cada grup.

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Dotar els alumnes de coneixements i habilitats per ensenyar ciències socials.
- Ajudar a desenvolupar un pensament crític respecte a l'ensenyament de la matèria.
- Aprendre a preparar activitats d'ensenyament aprenentatge en CCSS.
- Obtenir coneixements útils sobre la Història.
- Aprendre i experimentar alguns mètodes de la disciplina històrica.
- Mostrar la inter i transdisciplinarietat de les CCSS.

Competències

Competències específiques de l'assignatura:

- Conèixer el currículum de primària relatiu a l'àrea de medi social i cultural i treballar-lo transversalment a la resta d'àrees.
- Aprendre a valorar la importància de l'ensenyament de les Ciències Socials en el període dels 6 als 12 anys.
- Comprendre i saber explicar contextos socials, culturals, econòmics, polítics, ideològics i tecnològics del present i del passat.
- Aprendre a valorar la importància del llegat cultural i patrimonial del passat i fomentar-ne el seu respecte als alumnes.
- Fomentar el tractament crític de les fonts d'informació tant del passat com del present: objectuals, escrites, gràfiques, audiovisuals, etc.
- Aprendre a relacionar la història familiar amb la local i amb contextos més generals.
- Fomentar la importància del mètode històric.
- Comprendre, valorar i saber fer reflexionar sobre la importància dels canvis i les continuïtats i les causes i les conseqüències de fets i processos històrics.
- Emprar correctament la comunicació tant oral com escrita.

Competències específiques de la titulació:

- Conèixer les àrees curriculars de l'Educació Primària, la relació interdisciplinària entre elles, els criteris d'avaluació i el cos de coneixements didàctics a l'entorn dels procediments d'ensenyament i aprenentatge respectius.
- Dissenyar, planificar, i avaluar processos d'ensenyament i aprenentatge, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Dissenyar i regular espais d'aprenentatge en contextos de diversitat i que atenguin la igualtat de gènere, l'equitat i el respecte als drets humans que conformin els valors de la formació ciutadana.
- Col·laborar amb els diferents sectors de la comunitat educativa i de l'entorn social. Assumir la dimensió educadora de la funció docent i fomentar l'educació democràtica per a una ciutadania activa.
- Mantindre una relació crítica i autònoma respecte dels sabers, els valors i les institucions socials públiques i privades.
- Reflexionar sobre les pràctiques d'aula per innovar i millorar la labor docent. Adquirir hàbits i destreses per a l'aprenentatge autònom i cooperatiu i promoure'l entre els estudiants.
- Conèixer i aplicar a les aules les tecnologies de la informació i de comunicació. Destriar selectivament la informació audiovisual que contribueixi als aprenentatges, a la formació cívica i a la riquesa cultural. Comprendre la funció, les possibilitats i els límits de l'educació en la societat actual i les competències fonamentals que afecten els col·legis d'educació primària i els seus professionals. Conèixer models de millora de la qualitat amb aplicació als centres educatius, fomentant la continuïtat entre els cicles i les etapes educatives de l'àmbit escolar i altres contextos socioeducatius, familiars i comunitaris, prestant especial atenció a les característiques que presenta l'entorn rural.

Competències generals de la titulació:

- Expressar-se correctament de manera oral i escrita.
- Dominar les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC).
- Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, promoure els drets humans i els valors propis d'una cultura de la pau i de valors democràtics.
- Comunicar-se amb els diferents agents educatius de forma eficaç en els diferents escenaris educatius: a

l'aula, amb l'equip docent i amb la comunitat educativa.

- Gestionar la informació adequada per al desenvolupament de les funcions pròpies de la professió. Saber conèixer i comprendre la realitat social canviant que desenvolupa el seu treball educatiu. Reconèixer els canvis en la societat i saber evolucionar amb ells. Saber canviar.
- Assumir el compromís de desenvolupament personal i professional amb un mateix i la comunitat. Adaptar les propostes d'aprenentatge a les evolucions culturals més significatives.

Continguts fonamentals de l'assignatura

L'assignatura s'estructura a partir de continguts fonamentals que en la pràctica s'adapten a les característiques de cadascun dels grups en els quals s'imparteix l'assignatura (Doble Grau Infantil i Primària; Primària Tarda; Primària-CAFE; Dual; Primària Bilingüe) així com en funció del professorat que la imparteix.

DIDÀCTICA DE LES CIÈNCIES SOCIALS

LA HISTÒRIA I EL SEU MÈTODE

1. Ensenyar a formular hipòtesis
2. Ensenyar que la història es fa amb les fonts
3. Ensenyar a fer induccions
4. L'anàlisi crítica de les fonts
5. Interrogar els fets: les causes i els motius
6. Treballem el temps: canvis i continuïtats
7. Trepitjar els escenaris del passat

HISTÒRIA GENERAL D'EUROPA

CONTEXTOS I DEFINICIONS

1. Etiquetes i calaixos - La Revolució Agrícola
2. Què és cultura? - La Revolució Cognitiva
3. Mesures del temps
4. L'Odissea de l'espècie
5. El naixement de la "civilització"
6. Les religions

PROGRÉS CIENTÍFIC I TECNOLÒGIC I CANVI SOCIAL AL LLARG DE LA HISTÒRIA

1. Les idees de progrés. El coneixement científic i la innovació tecnològica al llarg de la Història. Invents i descobertes
2. La evolució de la comunicació: l'escriptura
3. El coneixement científic i la seva difusió, de l'Antiguitat a l'Edat Mitjana
4. Les grans descobertes geogràfiques
5. Els descobriments mèdics
6. Revolució industrial i revolució dels transports
7. L'alimentació, de l'Antiguitat a l'Edat Mitjana.

Eixos metodològics de l'assignatura

- Exposició oral del professorat.
- Classes pràctiques.
- Tallers pràctics.
- Treball en grup i individual.
- Espais de debat.
- Tutories.
- Presentacions orals amb suport de noves tecnologies.
- Visita i treball col·laboratiu en equipaments patrimonials.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Partint d'uns continguts comuns, el desenvolupament de l'assignatura es concretarà en funció les característiques de cada grup i del professorat que imparteix l'assignatura.

Doble Grau Infantil i Primària; Dual; Tarda i CAFE

Primer quadrimestre

Setmanes 1-5: sessions introductòries a la Història, el seu mètode i la didàctica de la Història.

Setmanes 6-8: formulació d'hipòtesis, revolucions i migracions humanes.

Segon quadrimestre

Didàctica: Fonts objectuals, mètode inductiu, fonts visuals i orals.

Història: Què és cultura, comunicació i llengües, religions i creences, expansions, progrés científic, guerra i drets humans.

Primària Bilingüe

Primer quadrimestre

Desenvolupament del projecte Meet the Globe

Segon quadrimestre

Didàctica: sessions introductòries a la didàctica de la història, formulació d'hipòtesis, mètode inductiu, fonts visuals i orals.

Història: sessions introductòries a la història i el seu mètode, moments clau de la història europea.

Sistema d'avaluació

L'avaluació de l'assignatura s'adapta a les característiques de cada grup i al professorat que la imparteix i es concreta al començament del curs.

L'avaluació consisteix en diverses evidències (entre 5 i 7) que es realitzen al llarg de tot el curs. A tots els grups en els quals s'imparteix l'assignatura es manté una proporció aproximada d'avaluació del 50% dels continguts d'història i del 50% dels continguts de didàctica. També es garanteix una proporció equitativa entre la càrrega de treball individual i la càrrega de treball grupal, aproximadament 60% individual i 40% grupal, i una distribució de càrrega de treball equitativa entre el primer quadrimestre i el segon.

Primària-Bilingüe

Un 30% de l'avaluació serà el projecte Meet the Globe, desenvolupat durant el primer quadrimestre.

Per aprovar l'assignatura la mitjana de les evidències individuals ha de ser igual o superior a un 5 sobre 10.

Bibliografia i recursos d'informació

AA.VV. (1975). *La transición del feudalismo al capitalismo*. Madrid: Akal.

AAVV (1998). *Los valores y la didáctica de las ciencias sociales*. Lleida: Universitat de Lleida.

AAVV (2004). Métodos para enseñar ciencias sociales: interacción, cooperación y participación. *Íber, Didáctica de las Ciencias Sociales, Geografía e Historia*, 40.

- ANDERSON, P. (1974). *Transiciones de la Antigüedad al feudalismo*. Madrid: Siglo XXI.
- BARDAVIO, A. i GONZÁLEZ, P. (2003). *Objetos en el tiempo. Las fuentes materiales en la enseñanza de las ciencias sociales*. Barcelona: Horsori.
- CHOWNE, A. (2007). *Educational Activities on Prehistoric Sites*. In I.Hodder and L.Doughty, *Mediterranean prehistoric heritage. Training, education and management*, 77-93. McDonald Institute Monographs.
- COOPER, H. (2002). *Didáctica de la historia en la educación infantil y primaria*. Madrid: Morata y Ministerio de Educación y Ciencia.
- CORBISHLEY, M. (2011). *Pinning Down the Past. Archaeology, Heritage, and Education Today*, vol. 5. The Boydell Press, Heritage Matters Series.
- EMBER, C. R.; EMBER, M.; PEREGRINE, P. *Antropología*. Madrid: Pearson, 2004.
- FONTANA, J. (1982). *Historia : análisis del pasado y proyecto social*. Barcelona: Crítica.
- FONTANA, J. (1988). *La fi de l'Antic Règim i la industrialització (1787-1868)*. Barcelona: Edicions 62.
- FREEDMAN, P. (1994). *Els orígens de la servitud pagesa a la Catalunya Medieval*. Vic: Eumo.
- GOMBRICH, E. H. (2007). *Breve historia del mundo*. Barcelona: Península.
- GORDON, V. (1996). *Los orígenes de la civilización*. México: Fondo de cultura económica de España.
- GORDON, V. (2002). *Qué sucedió en la historia*. Barcelona: Crítica.
- GRUPO CRONOS (1988). *Reflexiones sobre la enseñanza de la geografía y de la historia en el Reino Unido y en España*. Salamanca: Ed. ICE. Universidad de Salamanca.
- HANNOUN, H. (1997). *El niño conquista el medio*. Buenos Aires: Kapelusz.
- HARRIS, M. (1998). *Introducción a la antropología general*. Madrid: Alianza.
- HARRIS, M. (2000). *Teorías sobre la cultura en la era postmoderna*. Barcelona: Ed. Crítica.
- HARRIS, M. (2011). *Nuestra especie*. Madrid: Alianza.
- HERNÁNDEZ, F. X. (2002). *Didáctica de las ciencias sociales, geografía e historia*. Barcelona: Graó.
- DEAN, J. (2009). *Ensenyar història a primària*. Manresa: Zenobita.
- JAHODA, G. (1981). The development of thinking about economic institutions: The banc. *Cahiers de Psychologie Cognitive*, 1 (1), 55-73.
- KOTTAK, C. Ph. *Introducción a la antropología cultural. Espejo para la humanidad*. Aravaca: McGraw-Hill, 2007.
- LIVI, M. (2016). *Un largo viaje. Historia del mundo y sus habitantes en 12 etapas*. Barcelona: Pasado y presente.
- MALUQUER, J. (2000). *Història econòmica de Catalunya. Segles XIX i XX*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- MURPHY, J. (2011). *Más de 100 ideas para enseñar historia: primaria y secundaria*. Barcelona: Graó.
- NADAL, M.; PUJOL, J. (2001). *El medi a l'escola. Elements per una recerca*. Barcelona: Graó.
- PLUCKROSE, H. (1993). *Enseñanza y aprendizaje de la historia*. Madrid: Morata y Ministerio de Educación y Ciencia.
- PRATS, J. (coord.) (2011). *Didáctica de la Geografía y la Historia*. Madrid: Graó / Ministerio de Educación, Cultura y Deporte, Secretaría General Técnica.
- PRATS, J. (coord.) (2011). *Geografía e historia: investigación, innovación y buenas prácticas*. Madrid: Graó / Ministerio de Educación, Cultura y Deporte, Secretaría General Técnica.

PRATS, J. i SANTACANA, J. (2001). *Enseñar Historia: Notas para una didáctica renovadora*. Mérida: Junta de Extremadura.

PRATS, J. Y SANTACANA, J. (2011). ¿Por qué y para qué enseñar Historia? En Rodríguez, L.F. y García, N. (coords.), *Enseñanza y aprendizaje de la Historia en la Educación Básica*, 18-68. México DF: Secretaría de Educación Pública. Disponible a: http://www.ub.edu/histodidactica/images/documentos/pdf/ensenanza_aprendizaje_historia_educacion_basica.pdf

TREPAT, C. i COMES, P. (2000). *El tiempo y el espacio en la didáctica de las ciencias sociales*. Barcelona: Graó.

SANTACANA, J.; LLONCH, N. (2012). *Manual de didáctica del objeto en el museo*. Gijón: Trea.

SCHUNG, M. (1980). *The development of economic reasoning in children and adolescents*. Ed. American Economic Association: Denver.

THWAITES, A. (2009). *Conocimiento del entorno. 100 ideas para descubrir, comprender, experimentar, interaccionar y comunicarse con el mundo*. Madrid: Narcea.

RIVERO, P; TREPAT, C. A. (2010). *Didáctica de la Historia y multimedia expositiva*. Barcelona: Graó.

WHITE, L. (1984). *Tecnología medieval y cambio social*. Barcelona: Paidós.

WINSTON, R. (2009). *Evolution Revolution. From Darwin to DNA*. London: Dorling Kindersley Limited.

WEBGRAFIA

DIDÀCTICA DE LAS CIENCIAS SOCIALES Y TIC: <http://diegosobrino.com/>

DIDÀCTICA DEL PATRIMONI CULTURAL: <http://didcticadelpatrimonicultural.blogspot.com.es/>

EDUCAGUIA: <http://www.educaguia.com/historia.asp>

GEOGRAFÍA E HISTORIA. RECURSOS EN INTERNET: <http://perso.wanadoo.es/gesu/>

HISTODIDÀCTICA: <http://www.ub.edu/histodidactica/>

PROYECTO CLÍO. HACER HISTORIA EN LA HERA DIGITAL: <http://clio.rediris.es/>

RECURSOS WEB 2.0 PARA CIENCIAS SOCIALES: <http://reenciso2.blogspot.com/2010/11/unidad-didactica-sobre-la-litosfera.html>

.XTEC XARXA TELEMÀTICA EDUCATIVA DE CATALUNYA: <http://www.xtec.cat/recursos/socials/index.htm>

Adaptacions als continguts degudes al COVID-19

El contingut previst a la guia docent es manté, tret de petites variacions en temes o aspectes concrets que en cap cas afecten a la globalitat del contingut.

Adaptacions a la metodologia degudes al COVID-19

La metodologia de les sessions s'ha adaptat a les noves circumstàncies i es desenvoluparà de les següents maneres:

- Sessions de videoconferència
- Creació d'espais de debat al fòrum
- Treball autònom per part de l'alumnat

- Creació de presentacions i recursos a disposició de l'estudiantat per seguir/ampliar els temes tractats.

Així mateix, s'incrementarà el seguiment del treball de l'alumnat per part del professorat.

Adaptacions al pla de desenvolupament degudes al COVID-19

El pla de desenvolupament es manté segons el previst en la guia docent.

Adaptacions a l'avaluació degudes al COVID-19

L'avaluació es manté segons el previst a la guia docent i al pla de treball presentat a l'inici de curs a cada grup. El desenvolupament i format de les evidències s'ha adaptat a la nova situació no presencial, en especial pel que fa als examens, que es desenvoluparan de manera oral via videoconferència.